

Одбојкашки савез
Републике Српске

ПОЗИЦИЈЕ ИГРАЧА - УТИЦАЈ НА ИГРУ

Презентацију припремио

Д-К Срђан Баралић

7-8. септембар, 2024. године

Садржај:

01

Зашто принцип ротације

02

Надлежност

03

Правила која се односе на позицију играча

04

Позиције играча и позициона грешка

05

Ротација и ротациона грешка

06

Примјери

1. Зашто принцип ротације?

- ✓ Принцип ротације је уведен како би се омогућила свестраност играча. Правила о позицији играча дозвољавају екипама флексибилност и могућност развијања занимљивих тактика;

2. Надлежност

- ✓ 23.3.1 ЗА ВРИЈЕМЕ УТАКМИЦЕ, први судија:
- ✓ 23.3.2.3 одлучује о:
 - ✓ а) грешкама сервера и позиционим грешкама екипе која сервира, укључујући заклон; (7.5, 12.4, 12.5, 12.7.1).
- ✓ 24.3. Надлежност, други судија:
- ✓ 24.3.1 На почетку сваког сета, код промјене поља у одлучујућем сету и **кад год је потребно**, други судија провјерава да ли стварне позиције играча на терену одговарају онима на листићу за почетну поставу. (5.2.3.1, 7.3.2, 7.3.5, 18.2.2)
- ✓ 24.3.2.2 позиционе грешке екипе која прима сервис. (7.5)

3. Правила која се односе на позицију играча

- ✓ 7.3.5 У случају разлике између позиције играча на терену и листићу за поставу, поступак је сљедећи: (24.3.1)
- ✓ 7.3.5.1 Када се таква разлика утврди прије почетка сета, позиција играча на терену се мора исправити у складу са листићем за поставу и то без санкција (7.3.2);

ПРИЈЕ УТАКМИЦЕ: Други судија и записничар морају провјерити листиће са поставама прије него што их записничар упише у записник. Играчи који су уписани у листиће са поставом **МОРАЈУ** одговарати играчима који су уписани у записник. Ако то није случај, такав листић мора бити исправљен, односно други судија **МОРА** тражити исправан листић са поставом од тренера екипе;

ЗА ВРИЈЕМЕ УТАКМИЦЕ: Приликом предаје листића за поставу играча први листић иде Д-К, а други записничару. Ако постоји нека грешка морамо позвати капитена у игри и показати му грешку. Ако тренер захтијева замјену морамо је формално и спровести кроз адекватну процедуру замјене;

- ✓ 7.3.5.3 међутим, ако тренер жели да задржи на терену тог неуписаног играча/е, мора, користећи одговарајући знак руком, затражити правилну/е замјену/е, која/е ће се уписати у записник. (15.2.2);
- ✓ Ако је разлика између позиција играча и листића за поставу откривена касније, екипа која је направила грешку мора да се врати у исправну позицију. Противничка екипа задржава освојене поене и добија поен и сљедећи сервис. Сви поени које је освојила екипа која је направила грешку, од тренутка грешке до њеног откривања, се поништавају;

- ✓ 7.3.5.4 Када се установи да је играч на терену, али није уписан на списак играча, противник задржава своје поене и добија додатни поен и право на сервис. Екипа која је учинила грешку губи све поене и/или сетове (0:25, уколико је потребно) освојене од тренутка када је неуписани играч ушао у игру и мора да достави исправљени листић за поставу и убацаи новог, уписаног играча у игру, на позицију неуписаног играча. (6.1.2, 7.3.2);

4. Позиције играча и позициона грешка

- ✓ У тренутку када сервер удари лопту, обје екипе се морају налазити у оквиру свог поља, распоређене према редослиједу ротације (осим сервера) (7.6.1, 8.1, 12.4);
- ✓ 7.4.1 Позиције играча су означене бројевима: (7.4.1.1) три играча поред мреже су играчи предње линије и заузимају позиције 4 (предњи лијеви), 3 (предњи средњи) и 2 (предњи десни); (7.4.1.2) остала три играча су играчи задње линије и заузимају позиције 5 (задњи лијеви), 6 (задњи средњи) и 1 (задњи десни);
- ✓ 7.4.2 Однос позиција између играча:
- ✓ 7.4.2.1 сваки играч задње линије мора бити удаљенији од средње линије у односу на њему одговарајућег играча предње линије;

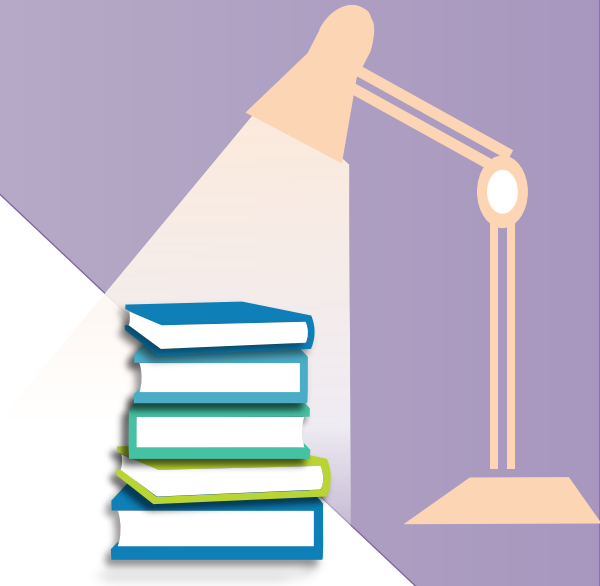
- ✓ 7.4.2.2 одговарајући играчи предње и задње линије морају бити бочно постављени према редослиједу одређеном у Правилу 7.4.1;
- ✓ 7.4.3 Позиције играча се одређују и контролишу на основу позиције стопала која додирују тло (играч задржава позицију свог последњег контакта са подом), тако да:
 - ✓ 7.4.3.1 бар дио једног стопала сваког играча задње линије мора бити у равни или даљи од средње линије у односу на предње постављено стопало њему одговарајућег играча предње линије (1.3.3);
 - ✓ 7.4.3.2 бар дио једног стопала сваког десног (лијевог) играча мора бити у равни или ближи десној (лијевој) бочној линији у односу на стопала удаљенија од десне (лијеве) бочне линије других играча те линије (1.3.2):

- ✓ 7.4.4 Послије сервисног ударца, играчи се могу слободно кретати и заузети било коју позицију у свом пољу и слободној зони;
- ✓ 7.5.1 Екипа чини позициону грешку ако било који играч није у правилној позицији у тренутку када сервер удари лопту. Ово укључује и ситуацију када је играч на терену након неправилне замјене. Када се на терену налази играч који је замијењен нелегалном замјеном, а игра се настави, то се рачуна као позициона грешка са последицом нелегалне замјене. (7.3, 7.4, 15.9)
- ✓ 7.5.2 Ако сервер учини грешку сервирања у тренутку сервисног ударца, рачуна се да је серверова грешка наступила прије позиционе грешке. (12.4, 12.7.1);
- ✓ 7.5.3 Ако сервис постане погрешан послије сервисног ударца, прва је наступила позициона грешка. (12.7.2);

- ✓ 7.5.4 Посљедице позиционе грешке су сљедеће:
- ✓ 7.5.4.1 екипа се санкционише поеном и сервисом за противника; (6.1.3)
- ✓ 7.5.4.2 позиција играча се исправља. (7.3, 7.4);

5. Ротација и ротациона грешка

- ✓ 7.6.1 Редослијед ротације је одређен почетном поставом екипе, а контролише се редослиједом сервирања и позицијом играча током сета (7.3.1, 7.4.1, 12.2);
- ✓ 7.6.2 Када екипа која је примала сервис стекне право да сервира, њени играчи се ротирају за једну позицију, у смјеру казаљке на сату: играч са позиције 2 се ротира на позицију 1 да сервира, играч са позиције 1 се ротира на позицију 6 итд. (12.2.2.2);
- ✓ 7.7.1 Ротациона грешка је учињена када СЕРВИС није изведен у складу са редослиједом ротације;
- ✓ Посљедице су сљедеће, редом: (7.6.1, 12.);

- ✓ 7.7.1.1 Екипа се санкционише поеном и сервисом за противника. Записничар базером зауставља игру, противничка екипа добија поен и право да слједећа сервира. Ако се ротациона грешка утврди тек након што заврши надигравања које је почело ротационом грешком, само један поен додјељује се противничкој екипи, независно на резултат одиграног надигравања (6.1.3);
- ✓ 7.7.1.2 Редослијед ротирања се исправља. Играчи екипе која је направила ротациону грешку морају заузети исправне позиције на терену (7.6.1);
- ✓ 7.7.2 Поред тога, записничар треба да утврди тачан тренутак настанка грешке и сви поени те екипе, освојени послије, се морају поништити. Противничка екипа задржава освојене поене (25.2.2.2);

- ✓ Ако се тај тренутак не може утврдити, неће бити поништавања поена, а поен и сервис за противника су једина санкција (6.1.3);
- ✓ 18.2 ПРОМЈЕНА ПОЉА
- ✓ 18.2.1 После сваког сета, са изузетком 5. сета, екипе мијењају поља (7.1);
- ✓ 18.2.2 У одлучујућем сету, чим екипа која води освоји 8. поен, екипе, без одуговлачења, мијењају поља, а позиције играча остају исте (6.3.2, 7.4.1, 25.2.2.5). Поставе се морају провјерити!;
- ✓ Ако промјена поља није учињена у тренутку када је екипа која води освојила 8. поен, обавиће се чим се грешка уочи. После промјене поља, резултат остаје исти;

6. Примјери (Casebook)

2.1	Тумачење:
<p>Техничар екипе из позиције 1 је јасно стајао испред играча у позицији 2, али је скочио непосредно пре сервисног ударца противничког сервера. Да ли је ово била исправна позиција екипе?</p>	<p>Грешка. Приликом скока, играчи задржавају позицију коју су имали у тренутку последњег контакта са тлом. Стога, док је играч задње линије био у ваздуху, он је задржао ону позицију коју је имао у тренутку последњег контакта са тлом. Правила 7.4, 7.4.2, 7.4.3</p>
2.2	Тумачење:
<p>Средњи играч задње линије је држао своју шаку на терену јасно испред стопала свог играча предње линије, у тренутку сервисног ударца. Његова оба стопала била су иза предњег стопала средњег играча предње линије. Да ли је то исправна позиција екипе која прима сервис?</p>	<p>Исправна позиција. Само се стопала, која су у контакту са подом узимају у обзир приликом одређивања да ли играчи праве позициону грешку (осим у ситуацији из случаја 2.1) Правила 7.4.3, 7.5</p>

2.3	Тумачење:
Да ли је грешка ако је стопало играча у контакту са противничким тереном у тренутку сервисног ударца?	Не. Овој ситуацији би требало приступити као када играч прелази у противничко поље преко средње линије током надигравања. Правила 1.3.3, 7.4
2.4	Тумачење:
Екипа је добила нетачну информацију о томе који играч треба да сервира. Игра се наставила. Ова нетачна информација је откривена касније у току сета. Шта се затим догађа?	Екипе се морају вратити оригиналној постави играча, колико год је то могуће. Враћа се резултат који је био у тренутку када је дата погрешна информација. Дозвољава се да исправан играч изведе сервис. Захтевани тајм-аути и додјељене санкције остају на снази, без обзира што је до њих дошло током дијела игре који се играо са погрешним информацијама. Ови догађаји се морају уписати у записник.
2.5	Тумачење:
Екипе нису биле спремне за игру због тога што се на терену налазило 5 или 7 играча када се први судија спремао да да знак за сервис. Како је требало поступити?	Први судија би требало да да знак за сервис када је сигуран да су екипе спремне за игру и да је лопта у поседу сервера. Увек мора да буде по 6 играча сваке екипе у игри. Будући да је први судија уочио грешку прије давања знака за сервис, мора да додјели санкцију за одуговлачење екипи која је направила грешку.

2.5	Тумачење:
	<p>Екипа која ће слједећа сервирати зависи од врсте санкције за одуговлачење. Међутим, уколико је први судија ипак дао знак за сервис када је на терену било само 5 или 7 играча, мора одмах да заустави надигравање и да га понови без икаквих санкција. Уколико се ситуација уочи након завршетка надигравања, резултат тог надигравања би требало поништити и поновити га, без санкција. Уколико нико не уочи ову ситуацију или то учини након почетка наредног надигравања, надигравање одиграно са 5 (или 7) играча екипе се не може поновити.</p> <p>Правила 7.3.1, 7.5, 12.3, 12.4.3</p>
2.6	Тумачење:
<p>Након сервиса, који је извео погрешан играч, лопта је отишла у аут. Када је надигравање завршено, записничар је сигнализирао ротациону грешку. Колико поена добија екипа која је примала сервис?</p>	<p>Додељује се само један поен, као последица ротационе грешке, без обзира на то која екипа је добила надигравање.</p> <p>Правило 7.7.1.1</p>

2.7	Тумачење:
Да ли је грешка ако је стопало играча у контакту са слободном зоном у тренутку сервисног ударца?	Да, грешка је јер у тренутку сервисног ударца сви играчи, изузев сервера, морају да буду у сопственом терену за игру. Сходно томе, грешка је када је играч који је на терену у контакту са слободном зоном у тренутку сервисног ударца. Правила 1.3.3, 7.4
5.12	Тумачење
Екипа је заборавила да изврши промену играча са Либером када се ротирао у предњу зону, на позицију 4. После три поена, први судија је приметио погрешну позицију. Какву одлуку треба да донесе судија?	Када се на терену налази непрописан играч, који је уписан у записник, то мора бити кажњено поеном и сервисом за противника, постава мора бити исправљена, а поени, које је екипа која је направила грешку освојила након те грешке (уколико може да се утврди), морају бити поништени. Противник задржава освојене поене. Правила 15.9, 19.3.1.1, 26.2.2.1, 26.2.2.2
9.12	Тумачење:
Прије почетка другог сета, 2. судија је проверио бројеве играча екипе А у односу на оне уписане на листић за поставу, али му је промакла чињеница да је екипа	Прије почетка сета, 2. судија треба да провјери не само бројеве играча на терену, већ и њихове позиције. Листић за почетну поставу приказује позиције које екипе морају да заузму на почетку сета. Када погрешан играч изведе

5.11

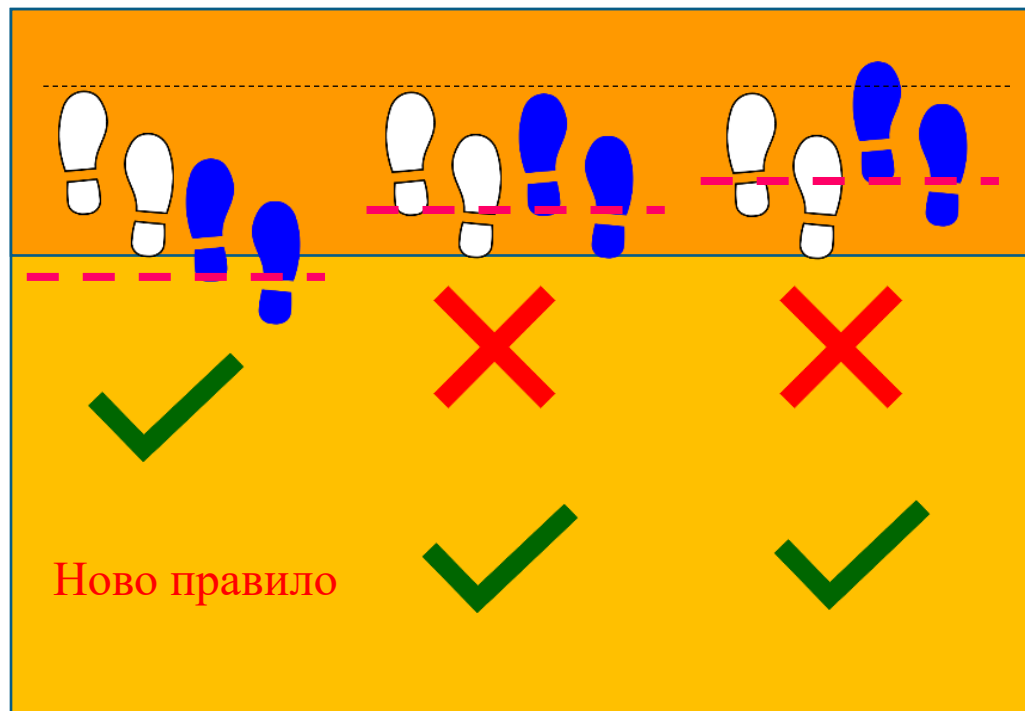
Тумачење:

почињала сет помјерена за неколико позиција у односу на оно што је листић за почетну поставу приказивао. Играчи на терену су били исправни, али њихова ротација није била у складу са редослиједом ротације утврђеним листићем за поставу. Утакмица је почела пријемом сервиса екипе А. Након што је екипа А освојила право да сервира при резултату 1:0, погрешили су први сервис у сету, али записничар није сигнализирао да погрешан играч екипе А изводи сервис. Два надигравања касније, при резултату 2:2, поново је погрешан играч изводио сервис за екипу А. Овог пута је записничар одмах сигнализирао ротациону грешку. Шта судије треба да ураде како би правилно наставиле утакмицу?

сервис, тј. направи се ротациона грешка, противник добија поен и право на следећи сервис, без обзира на исход тог надигравања. Позиције играча се исправљају, а затим се утакмица наставља. Уколико се грешка открије касније током сета и може се утврдити резултат када је направљена ротациона грешка, треба поништити све поене које је након тога освојила екипа која је начинила грешку. У овом случају, направљене су две ротационе грешке екипе А и било је могуће одредити резултат прве од њих (1:0). Стога би екипи А требало одузети само један поен. Противнику се додељују поен и право на сервис. Утакмица треба да се настави резултатом 1:3, са екипом Б на сервису. 2. судија је у обавези да пажљиво надгледа исправљање поставе екипе А, како би се избјегле будуће грешке у ротацији/позицији.
Правила 7.7.2, 24.3.1, 25.2.2.2

6. Примјери

Старо правило (2017-2020)

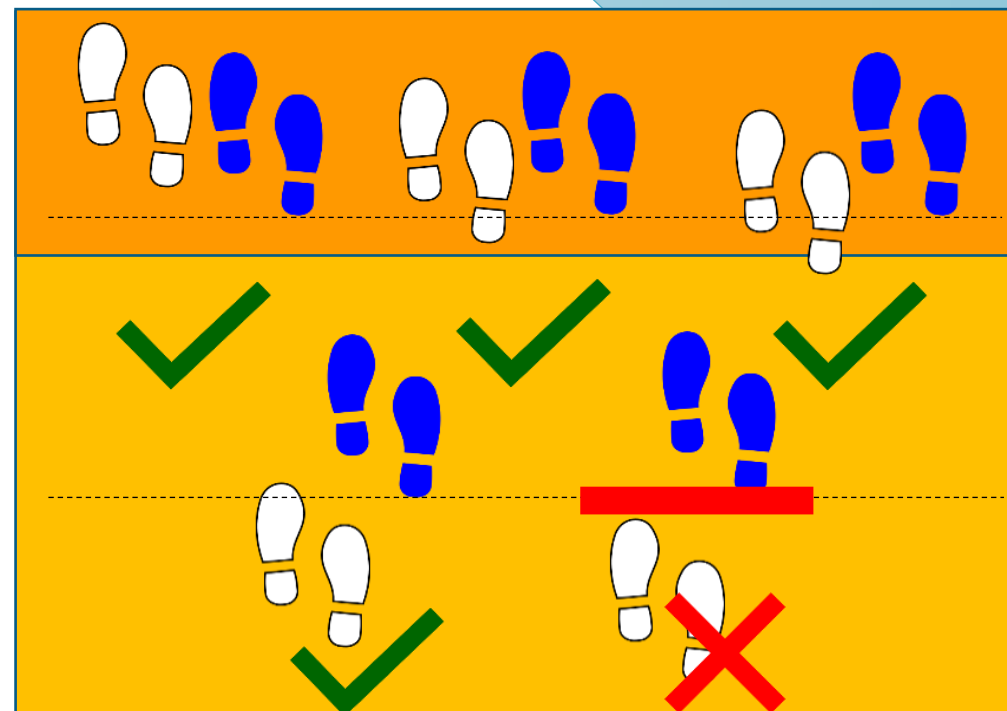

Играч предње линије

Играч задње линије

Ново правило (2021-2024)

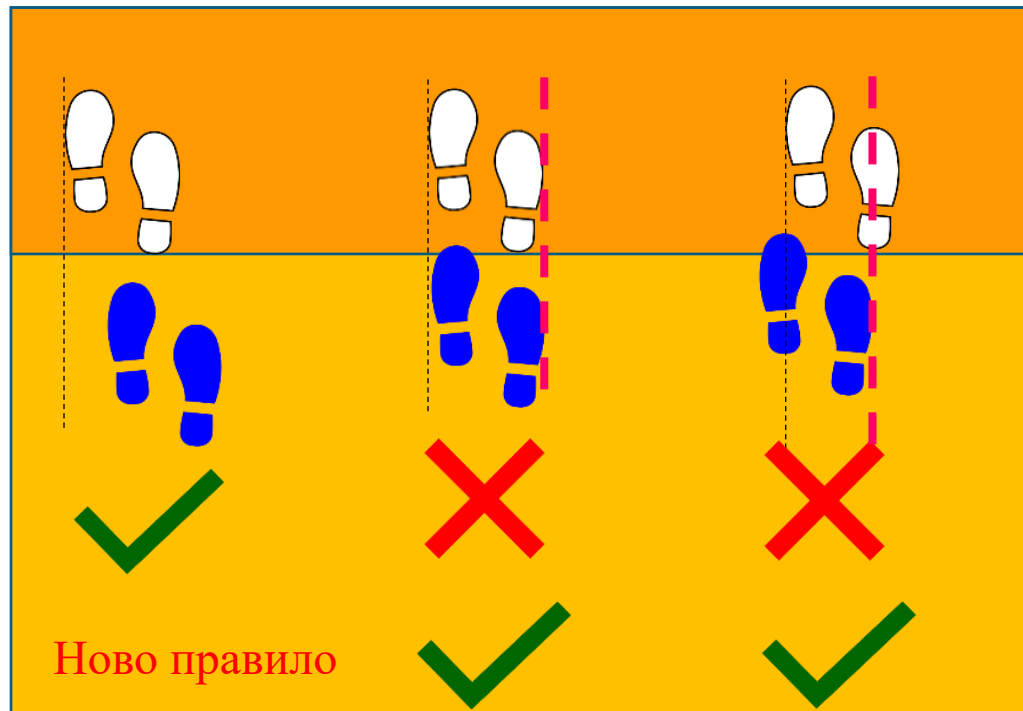
Играч предње линије

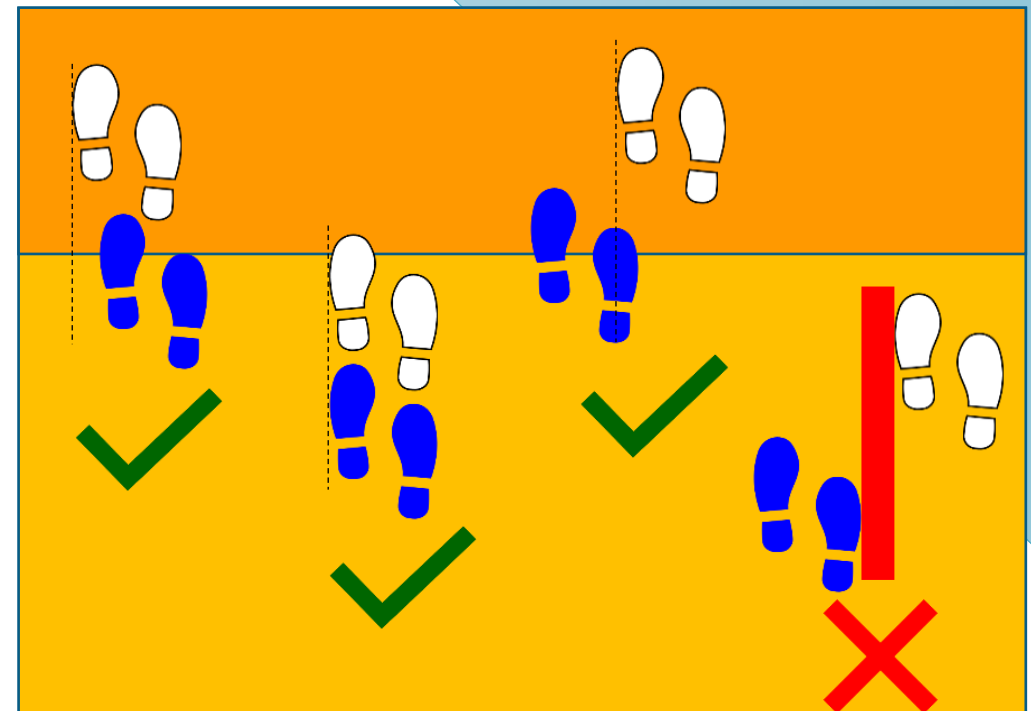
Играч задње линије

Бар дио **једног** стопала сваког играча **задње линије** мора бити **у равни** или **даљи** од средње линије у односу на **предње постављено стопало** њему одговарајућег играча **предње линије**.

Старо правило (2017-2020)

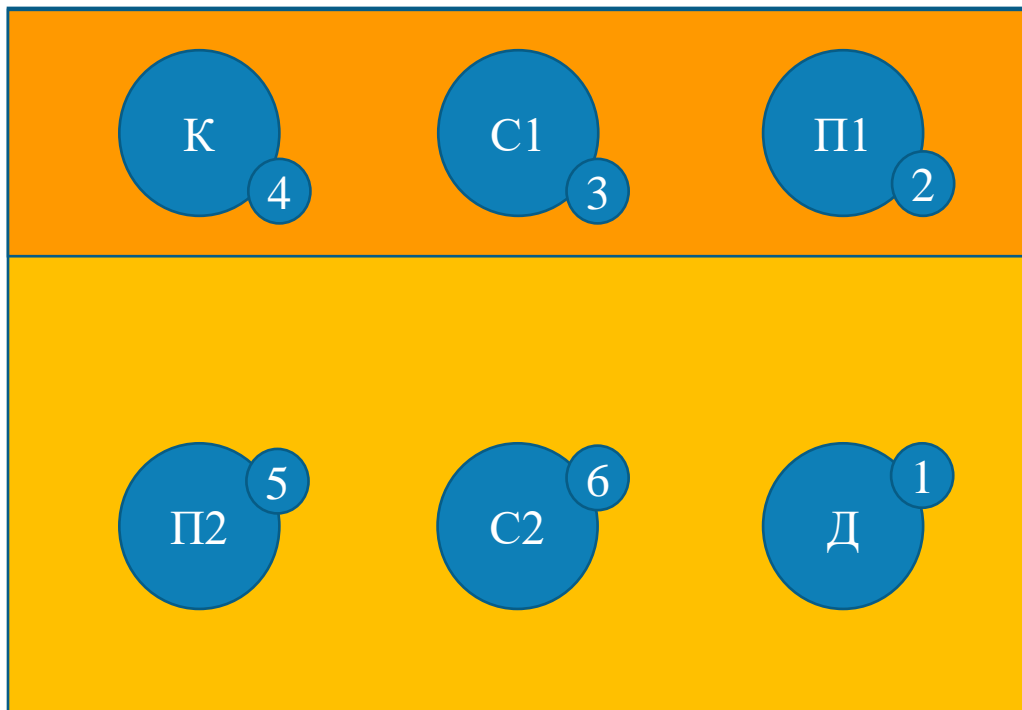
Ново правило (2021-2024)

Бар дио **једног** стопала сваког десног (лијевог) играча мора бити **у равни** или **ближи десној (лијевој) бочној линији** у односу на стопала **удаљенија од десне (лијево) бочне линије других** играча те линије.

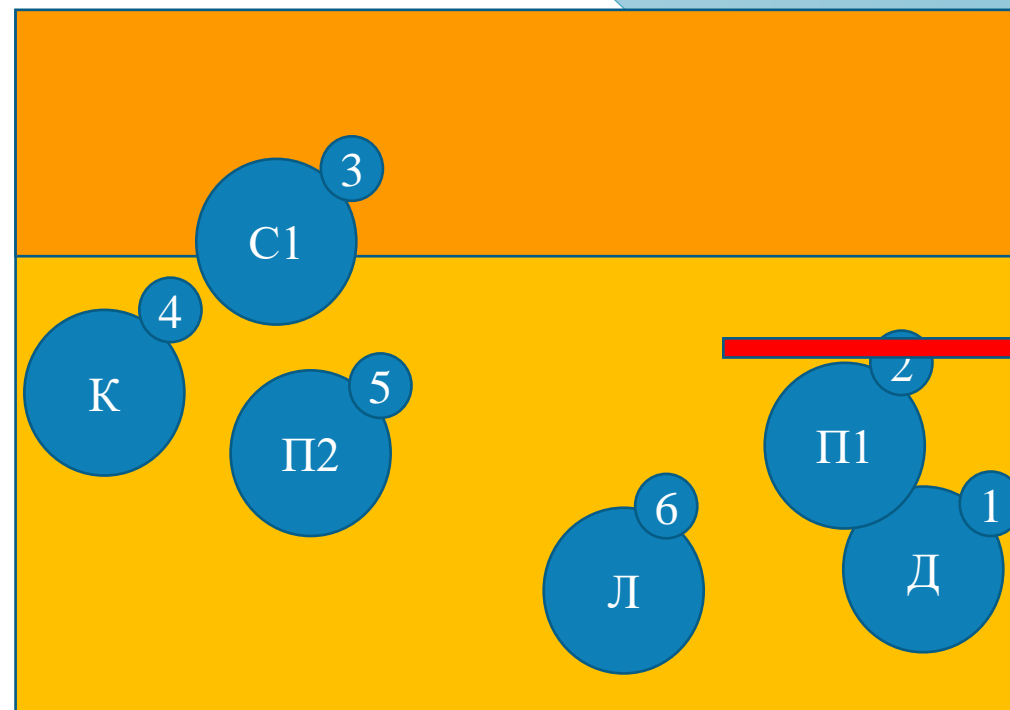
Дизач у позицији један.

Стартна постава

Д – дизач
П1 – први примач
П2 – други примач

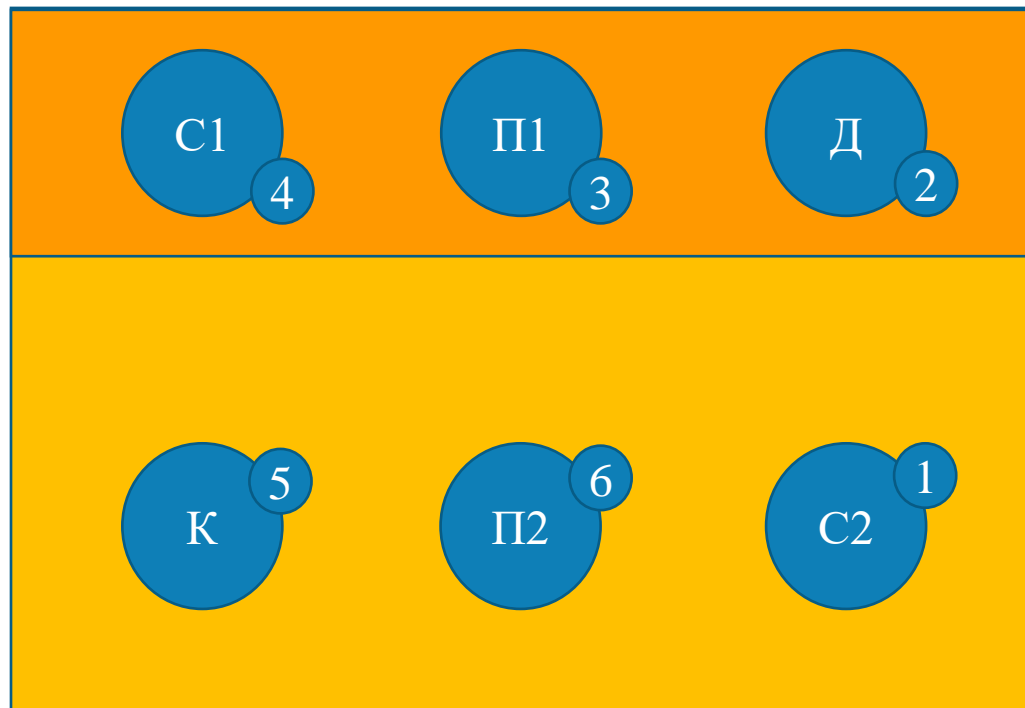
Постава пред пријем сервиса

К – коректор
С1 – први средњак
С2 – други средњак (Л)

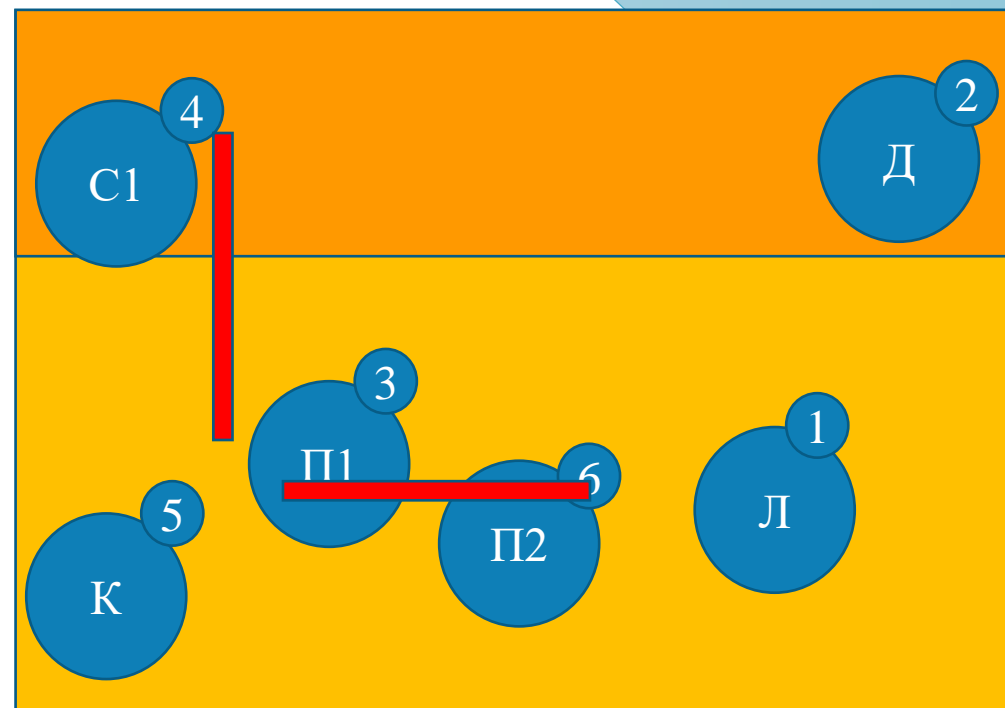
Дизач у позицији два.

Стартна постава

Д – дизач
П1 – први примач
П2 – други примач

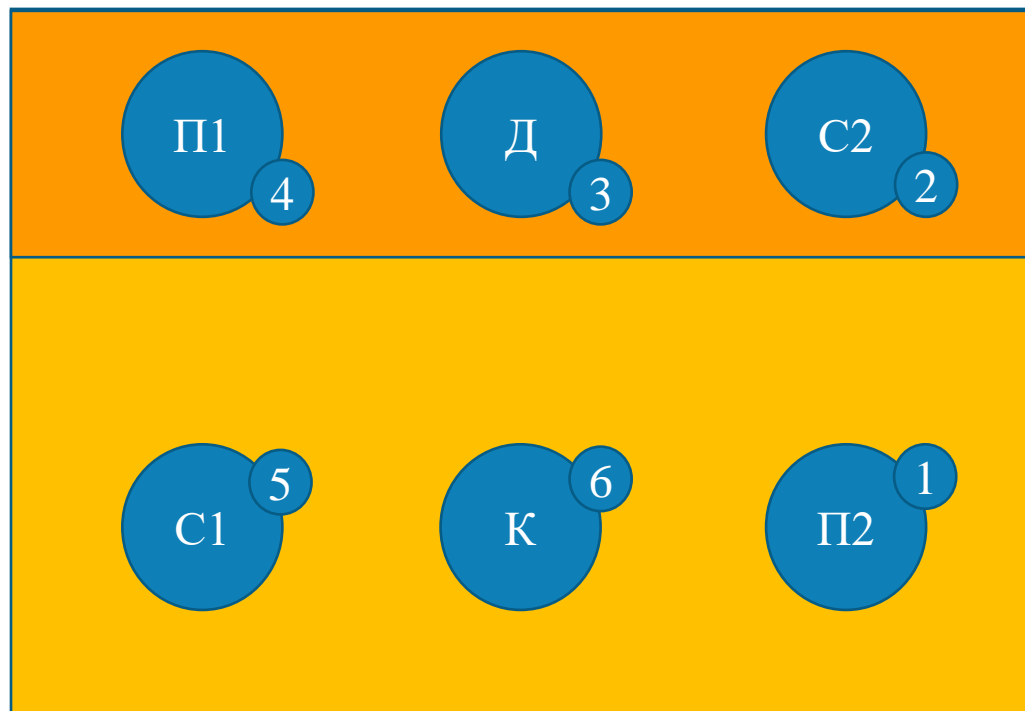
Постава пред пријем сервиса

К – коректор
C1 – први средњаk
C2 – други средњаk (Л)

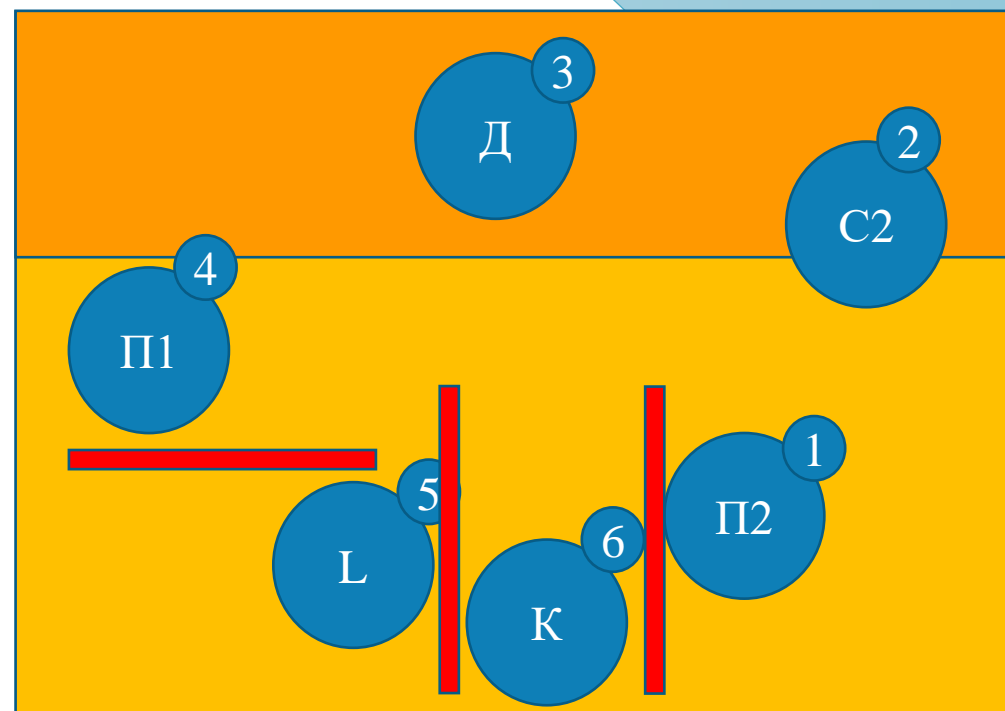
Дизач у позицији три.

Стартна постава

Д – дизач
П1 – први примач
П2 – други примач

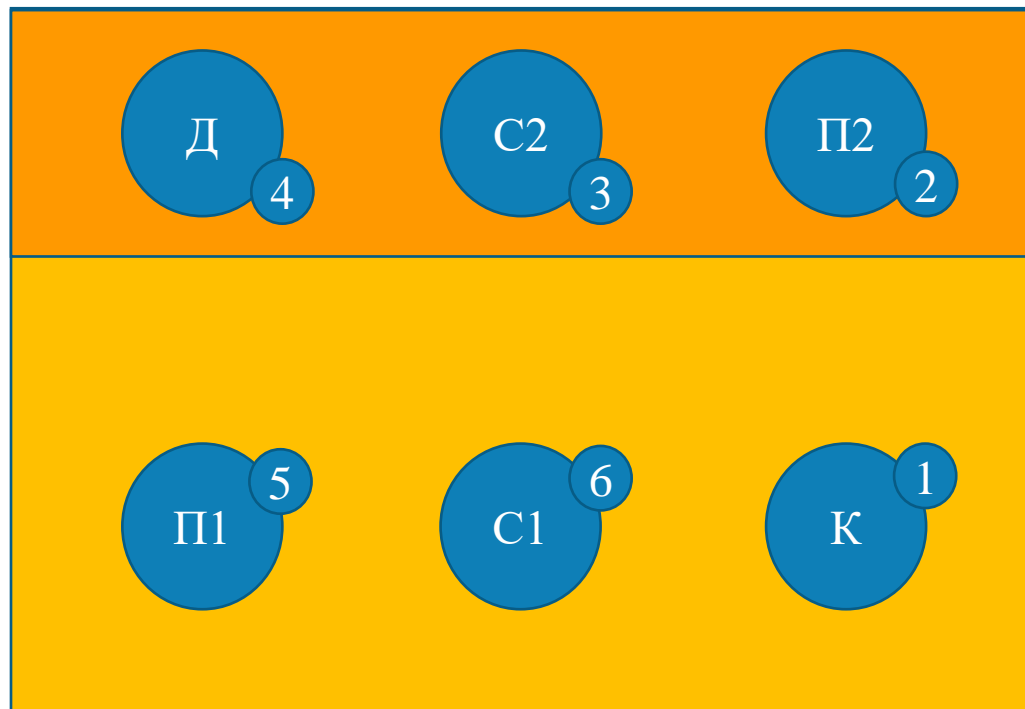
Постава пред пријем сервиса

К – коректор
С1 – први средњак (Л)
С2 – други средњак

Дизач у позицији четири.

Стартна постава

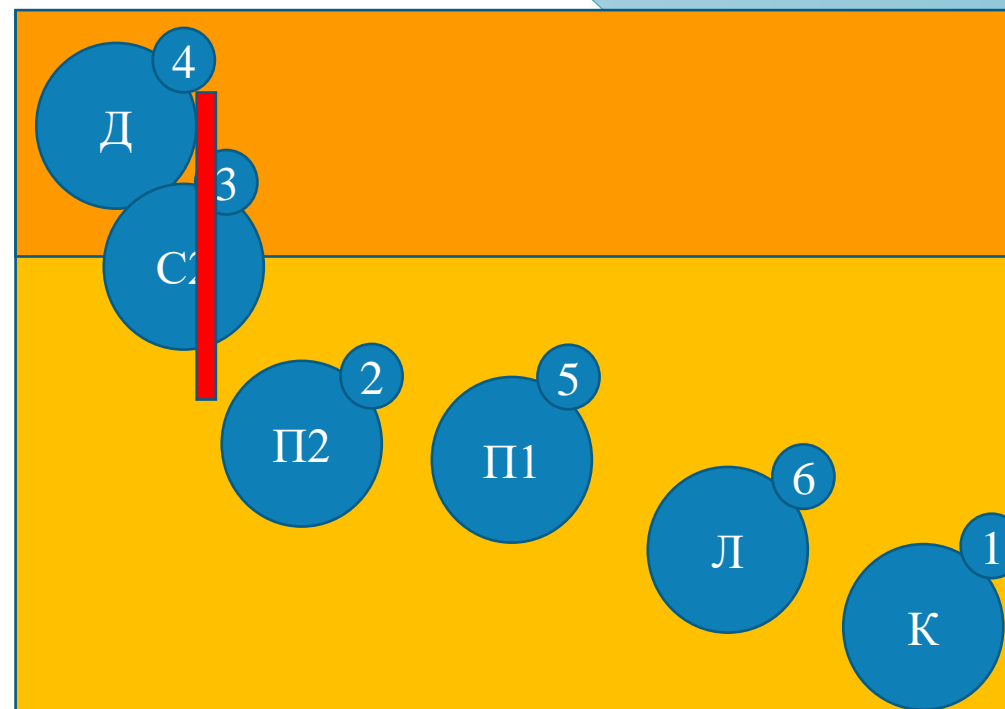

Д – дизач

П1 – први примач

П2 – други примач

Постава пред пријем сервиса

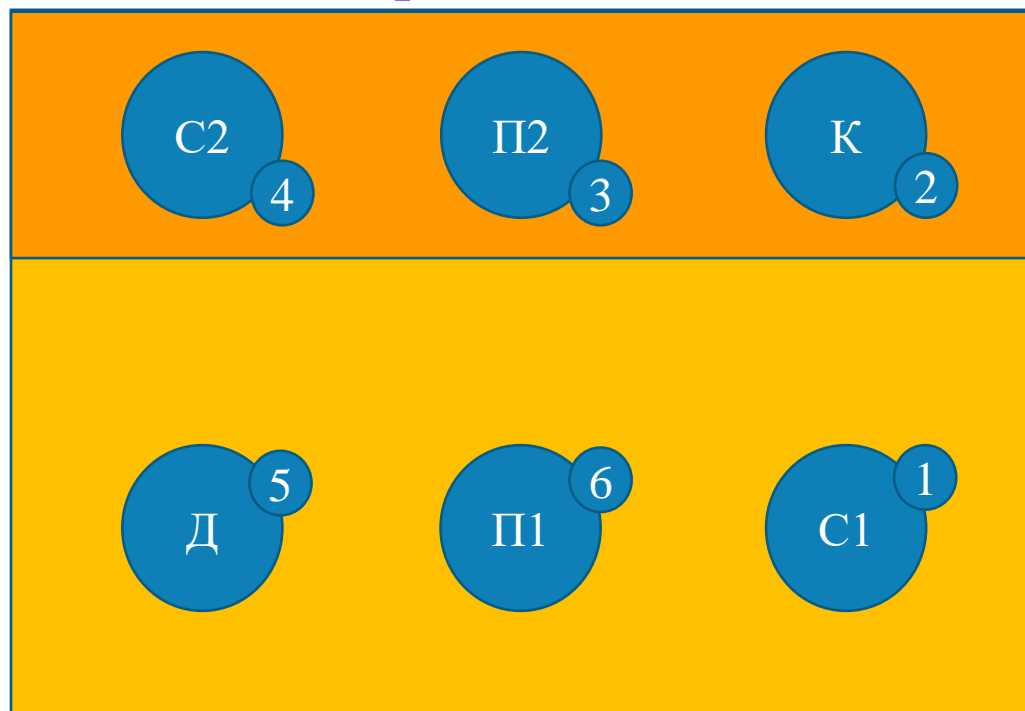
К – коректор

С1 – први средњак (Л)

С2 – други средњак

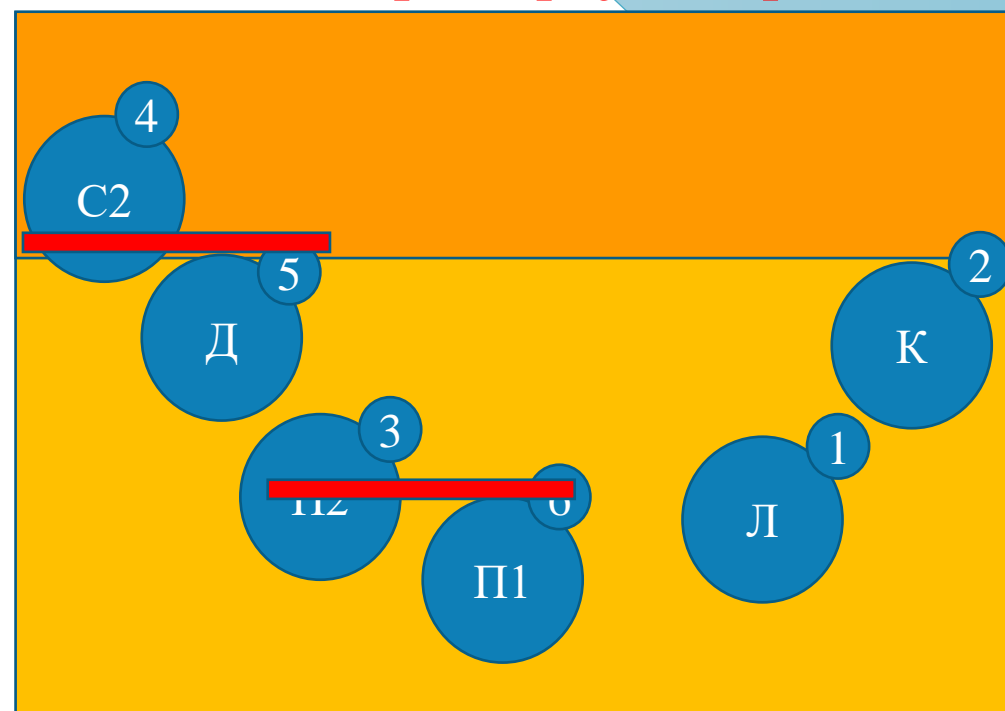
Дизач у позицији пет.

Стартна постава

Д – дизаач
П1 – први примач
П2 – други примач

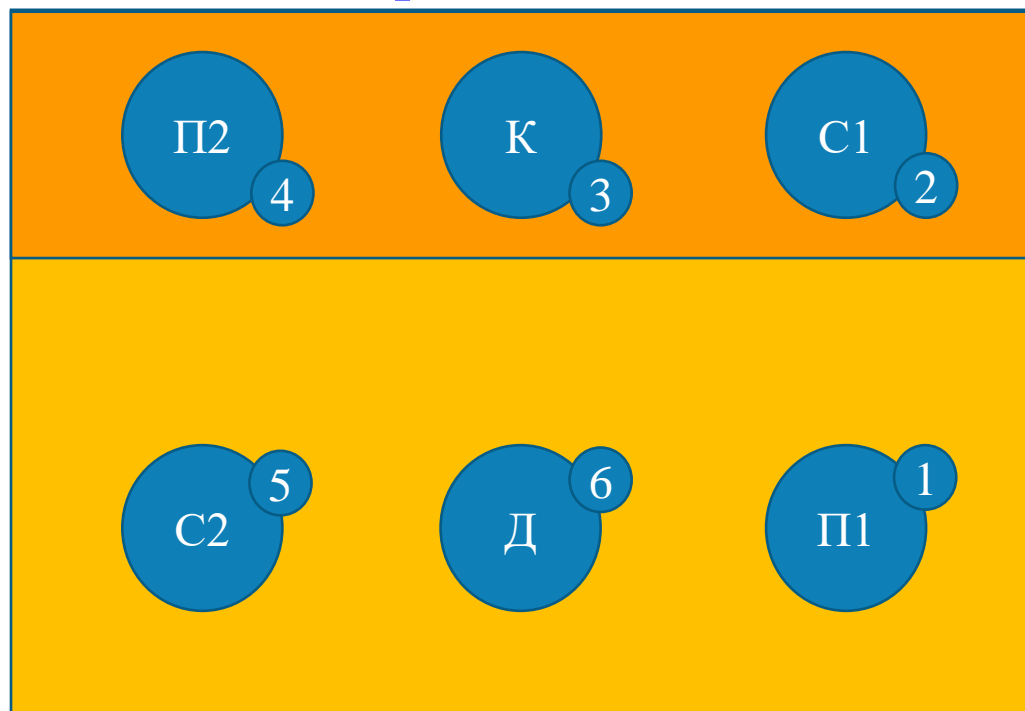
Постава пред пријем сервиса

К – коректор
С1 – први средњаак (Л)
С2 – други средњаак

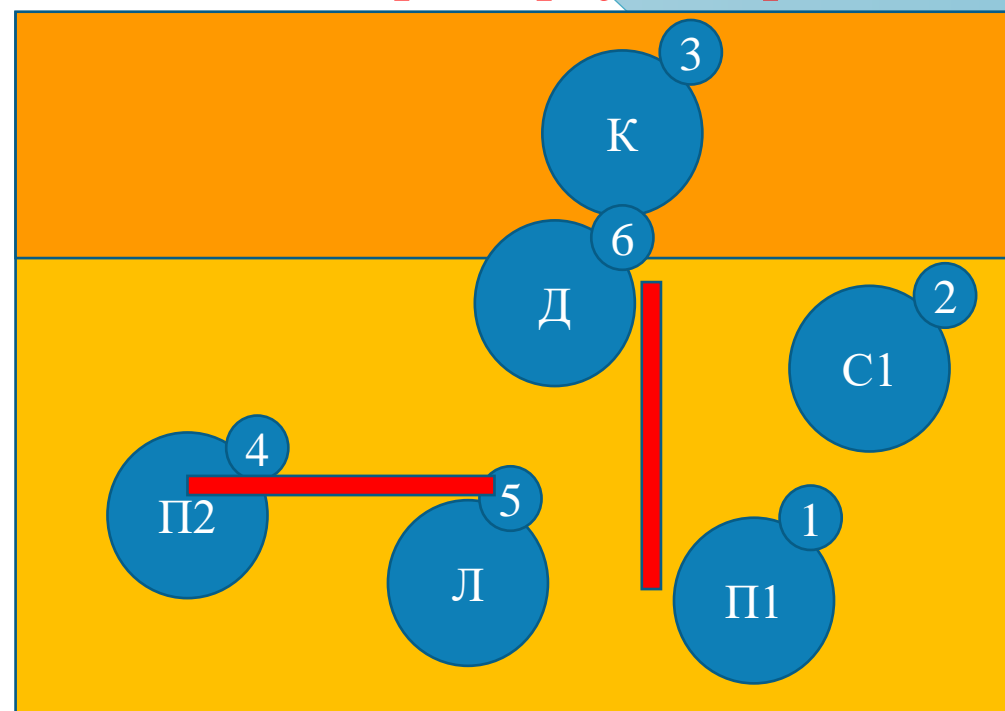
Дизач у позицији шест.

Стартна постава

Д – дизач
П1 – први примач
П2 – други примач

Постава пред пријем сервиса

К – коректор
С1 – први средњак
С2 – други средњак (Л)

ЗАКЉУЧЦИ

1. Процјена позиционих и ротационих грешака је додатан и захтјеван задатак, посебно код другог судије, и понекад може да скреће пажњу са „важнијих“ елемената игре

2. Потребна су додатна знања како би се грешке позиције играча препознале као такве

3. Иако се одбојкашка игра у овом сегменту полако либерализује, потребно је познавати све елементе игре и показати компетенцију када је то потребно

4. Потребно је периодично, током игре, пратити поставе играча у „критичним“ тачкама

5. Потребно је бити „пријатељ игре“ и када је то могуће указивати на грешку екипи, како екипа не би стицала предност у игри

...Хвала на пажњи!